

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Maria Ejchart

BK-VII.0520.32.2025
Warszawa, 18 sierpnia 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przedstawiam odpowiedź na interpelację nr 7583 Pani Posłanki Agnieszki Hanajczyk *w sprawie rozliczenia działań finansowanych lub współfinansowanych ze środków Funduszu Sprawiedliwości w woj. łódzkim.*

Ad 1

Szczegółowe zadania, na które są przeznaczane środki Funduszu Sprawiedliwości określa Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. *w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości* (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1605 z późn. zm., dalej: rozporządzenie). Zadania wskazane w rozporządzeniu realizowane są za pośrednictwem jednostek należących do sektora finansów publicznych oraz jednostek spoza sektora finansów publicznych.

Ze środków Funduszu Sprawiedliwości udzielane są dotacje celowe dla jednostek nienależących do sektora finansów publicznych (stowarzyszenia, fundacje), z przeznaczeniem na prowadzenie okręgowych ośrodków pomocy pokrzywdzonym przestępstwem i lokalnych punktów pomocy pokrzywdzonym przestępstwem, tworzących ogólnopolską Sieć Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem. W ww. ośrodkach/punktach osoby pokrzywdzone przestępstwem i osoby im najbliższe

skorzystać mogą m.in. z pomocy prawnej i alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów oraz pomocy psychologicznej, psychiatrycznej i psychoterapeutycznej.

Obecnie obowiązujące umowy na prowadzenie ogólnopolskiej Sieci Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpiństwem zawarto na lata 2022-2025.

Ad 2, 3

W wyniku rozstrzygnięcia przeprowadzonego w 2021 roku *XCI otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przespiewstwem oraz osobom im najbliższym, udzielania pomocy świadkom i osobom im najbliższym dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i niedziałających w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji na lata 2022-2025*¹, prowadzenie Okręgowego Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Prześpiństwem w Łodzi wraz z Lokalnymi Punktami Pomocy Pokrzywdzonym Prześpiństwem w Brzezinach, Kutnie, Łęczycy, Łowiczu, Pabianicach, Rawie Mazowieckiej, Skierniewicach oraz Zgierzu powierzono Stowarzyszeniu Patria Et Lex (plac Wolności 14/24, 99-300 Kutno).

Decyzją ówczesnego Dysponenta Funduszu Sprawiedliwości (ministra Adama Bodnara) wypłaty wszystkich środków z Funduszu Sprawiedliwości zostały wstrzymane 27 grudnia 2023 r. W związku ze spełnieniem warunków określonych w umowie dotacji z 29 lipca 2024 r., zawarto ze Stowarzyszeniem Patria et Lex umowę finansową, na podstawie której podmiotowi przekazano środki dotacji na rok 2024 r. Kolejna umowa finansowa umożliwiająca wypłatę dotacji na rok 2025 r. została zawarta 3 stycznia 2025 r.

Wykaz wszystkich organizacji, świadczących pomoc pokrzywdzonym, świadkom i osobom im najbliższym znajduje się na stronie Funduszu Sprawiedliwości:

<https://www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl/pl/znajdz-osrodek-pomocy/>.

¹ Informacje dot. przebiegu XCI otwartego konkursu ofert dostępne są pod adresem: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/xci-otwarty-konkurs-ofert-na-lata-2022-2025-pomoc-pokrzywdzonym-i-swiadkom-osrodek--lodz>.

Warto wspomnieć, że z uwagi na uzasadnione zastrzeżenia do sposobu przyznawania dotacji z Funduszu Sprawiedliwości w okresie do 13 grudnia 2023 r., Prokurator Generalny Adam Bodnar powołał w Prokuraturze Krajowej specjalny zespół śledczy w celu kompleksowego zbadania prawidłowości zarządzania i wydatkowania środków z Funduszu Sprawiedliwości.

<https://www.gov.pl/web/prokuratura-krajowa/rok-dzialalnosci-zespolu-sledczego-nr-2-powolanego-w-prokuraturze-krajowej-ds-funduszu-sprawiedliwosci>

Ad 4, 5, 6

Umowę² ze Stowarzyszeniem Patria Et Lex zawarto 14 stycznia 2022 r. na podstawie art. 43 § 10 oraz art. 43 § 8 pkt 1 i 2a i § 9 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny wykonawczy* oraz § 36 i § 37 rozporządzenia a także w związku z ogłoszeniem o *XCI otwartym konkursie ofert*.

Na realizację przedmiotu umowy Zbigniew Ziobro, ówczesny Minister Sprawiedliwości – Dysponent Funduszu Sprawiedliwości, udzielił Stowarzyszeniu Patria et Lex dotacji celowej na lata 2022-2025 w łącznej kwocie 8 372 415,75 zł. Przedmiotem umowy jest realizacja zadań w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym oraz udzielania pomocy świadkom i osobom im najbliższym, o której mowa w § 36 oraz § 37 rozporządzenia w sposób zgodny z warunkami realizacji zadania umieszczonymi w ogłoszeniu o *XCI otwartym konkursie ofert*.

Zgodnie z ww. ogłoszeniem dotacja przyznana została na udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym poprzez:

- 1) organizowanie i finansowanie pomocy prawnej, w tym alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów;
- 2) organizowanie i finansowanie pomocy tłumacza w celu udzielenia pomocy prawnej osobie uprawnionej, jeżeli nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, do czasu wszczęcia postępowania przygotowawczego;

² Umowa nr DFS-V.7211.73.2021.

- 3) organizowanie i finansowanie pomocy tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika w celu udzielenia pomocy prawnej;
- 4) pokrywanie kosztów związanych z psychoterapią, pomocą psychiatryczną lub psychologiczną;
- 5) organizowanie i finansowanie pomocy udzielanej przez osobę pierwszego kontaktu;
- 6) pokrywanie kosztów świadczeń zdrowotnych, lekarstw w zakresie, w którym lek nie podlegałby refundacji lub w części, w której nie jest refundowany, wyrobów medycznych, w tym materiałów opatrunkowych, przedmiotów ortopedycznych oraz środków pomocniczych, w zakresie niezbędnym w procesie leczniczym doznanego uszczerbku na zdrowiu wynikającego z przestępstwa lub jego następstw;
- 7) pokrywanie kosztów związanych z kształceniem w szkołach i przedszkolach publicznych, w tym w ramach indywidualnego nauczania, odpowiednio do wieku i potrzeb edukacyjnych osób uprawnionych;
- 8) pokrywanie kosztów związanych z opieką nad dziećmi w żłobkach i klubach dziecięcych prowadzonych przez gminy w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. *o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*;
- 9) organizowanie i finansowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz pokrywanie kosztów egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe;
- 10) pokrywanie kosztów czasowego zakwaterowania lub udzielania schronienia;
- 11) finansowanie okresowych dopłat do bieżących zobowiązań czynszowych i opłat za energię cieplną, energię elektryczną, gaz, wodę, opał, odbiór nieczystości stałych i płynnych za lokal mieszkalny lub dom jednorodzinny, do którego osoba uprawniona posiada tytuł prawny, proporcjonalnie do liczby osób stale zamieszkujących w tym lokalu lub domu;
- 12) usługę dostosowania lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego do potrzeb osoby pokrzywdzonej przestępstwem w przypadku, gdy utrata sprawności fizycznej nastąpiła w wyniku przestępstwa;

- 13) finansowanie przejazdów środkami komunikacji publicznej lub pokrywanie kosztów transportu związanych z uzyskiwaniem świadczeń i regulowaniem spraw określonych w pkt 1-10;
- 14) pokrywanie kosztów żywności lub bonów żywnościowych;
- 15) pokrywanie kosztów zakupu odzieży, bielizny, obuwia, środków czystości i higieny osobistej;
- 16) finansowanie kosztów zorganizowanego wyjazdu uprawnionego małoletniego;
- 17) finansowanie kosztów wyjazdu: osoby uprawnionej wraz z małoletnim, nad którym sprawuje pieczę; uprawnionego małoletniego wraz z osobą, pod której pieczęą pozostaje, podczas którego udzielana będzie pomoc, o której mowa w pkt 4;
- 18) finansowanie robót budowlanych, o których mowa w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, w tym również przygotowania do realizacji robót budowlanych, w szczególności kosztów opracowania dokumentacji projektowej, przygotowania gruntu pod budowę, ekspertyz, świadectw, operatów, prac geologicznych, niezbędnych do realizacji celów wynikających z ustawy;
- 19) zakup urządzeń i wyposażenia;
- 20) zakup wartości niematerialnych i prawnych.

Ad 7

Zgodnie z zawartą umową Stowarzyszenie Patria et Lex było zobowiązane do dostarczenia Dysponentowi Funduszu (Ministrowi Sprawiedliwości) półrocznych sprawozdań z wykonania umowy: za okres od 1 stycznia 2022 r. do 30 czerwca 2022 r. – do 15 lipca 2022 r.; za okres od 1 lipca 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. – do 15 stycznia 2023 r.; za okres od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2023 r. – do 15 lipca 2023 r.; za okres od 1 lipca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. – do 15 stycznia 2024 r.; za okres od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. – do 15 lipca 2024 r. oraz za okres od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. – do 15 stycznia 2025 r.

Stowarzyszenie Patria et Lex przesłało do Ministerstwa Sprawiedliwości wszystkie ww. sprawozdania.

Ad 8

Wobec Stowarzyszenia Patria et Lex stosowane są procedury weryfikacyjne mające zastosowanie do wszystkich aktualnie realizowanych umów, w których ma miejsce wypłata środków (m.in. weryfikacja sprawozdań półrocznych, informacji kwartalnych oraz próby dokumentów finansowo-księgowych).

Dotychczas zaakceptowano sprawozdania z wykonania umowy za okres: I półrocze 2022 r., II półrocze 2022 r., I półrocze 2023 r. oraz I półrocze 2024 r. Weryfikowane są sprawozdania za II półrocze 2023 r. oraz II półrocze 2024 r.

Ad 9, 10

W oparciu o dane przekazane do Ministerstwa Sprawiedliwości, z pomocy udzielanej przez Stowarzyszenie Patria et Lex skorzystało:

- a) w 2022 r.: 1014 osób,
- b) w 2023 r.: 1177 osób,
- c) w 2024 r.: 1083 osoby.

Ad 11

Okręgowe Ośrodki Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem i Lokalne Punkty Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem, tworzące Ogólnopolską Sieć Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem tworzone są przede wszystkim w celu zapewnienia natychmiastowej i adekwatnej pomocy osobom pokrzywdzonym przepięstwem, świadkom oraz osobom im najbliższym, w celu zminimalizowania negatywnych skutków pokrzywdzenia.

Decyzja dotycząca rodzaju przyznawanej pomocy jest zależna od specjalistów pracujących w placówce oraz ściśle określonych przepisami prawa form wsparcia, które mogą zaproponować osobie wnioskującej o pomoc. Proponując rodzaj wsparcia, specjaliści analizują w jaki sposób zostaną zniwelowane skutki przepięstwa. Biorąc pod uwagę różnorodność spraw, z którymi zgłaszają się beneficjenci, każdy przypadek oraz skuteczność udzielonego wsparcia muszą być rozpatrywane indywidualnie.

Rozliczenie dotacji następuje na podstawie stwierdzenia celowości i kwalifikowalności poniesionych wydatków w ramach realizacji zadania. Na etapie sprawdzania złożonych przez wykonawców sprawozdań weryfikowana jest realizacja założonych celów, rezultatów i zadań. W przypadku braku ich realizacji Dysponent Funduszu Sprawiedliwości (Minister Sprawiedliwości) może uznać całość lub część udzielonej dotacji jako pobranej w nadmiernej wysokości i podlegającej zwrotowi.

Ad 12, 13

Zgodnie z zawartą umową koszty najmu powierzchni biurowych (najem lokali) stanowią koszty administracyjne, które określane są ryczałtowo. Zgodnie z umową nie więcej niż 25% wartości kosztów kwalifikowalnych realizacji przedmiotu umowy może być przeznaczane przez Wykonawcę na koszty administracyjne związane z realizacją przedmiotu umowy. Ze względu na ryczałtowy sposób określania kosztów administracyjnych Wykonawca nie wskazuje w sprawozdaniu poszczególnych kosztów składających się na koszty administracyjne. Jednocześnie informuję, że Ministerstwo Sprawiedliwości nie agreguje danych pozwalających na określenie procentowego udziału kosztów wynagrodzenia w całości udzielonej dotacji. Wykonawca zobowiązany jest do realizowania zadania zgodnie z zaakceptowanym kosztorysem, a wynagrodzenie wypłacane poszczególnym specjalistom (np. prawnik, psycholog, psychiatra) uzależnione jest od zakresu i liczby godzin udzielonego wsparcia.

Ad 14

15 lutego 2022 r., w czasie, kiedy ministrem sprawiedliwości był Zbigniew Ziobro, ówczesny Departament Funduszu Sprawiedliwości przeprowadził wizytę monitoringową w Stowarzyszeniu Patria et Lex. Zakres wizyty monitoringowej obejmował prawidłowość realizacji powierzonych zadań finansowanych ze środków Funduszu Sprawiedliwości. W rezultacie przeprowadzonej wizyty monitoringowej skierowano do Stowarzyszenia wystąpienie pokontrolne, wskazujące na zidentyfikowane nieprawidłowości oraz zobowiązujące do wdrożenia wskazanych działań korygujących.

W przekazanym Stowarzyszeniu Patria et Lex wystąpieniu podmiot został zobowiązany do: prawidłowego oznaczenia punktów świadczenia pomocy; dostosowania Okręgowego Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową; realizowania w każdym z miejsc świadczenia pomocy wszystkich form pomocy określonych w § 36 ust. 1 oraz § 37 rozporządzenia; uzupełnienia wiedzy osób pierwszego kontaktu na temat osób zaangażowanych w realizację projektu oraz możliwych rodzajów świadczeń do zaoferowania; świadczenia wsparcia w lokalnych punktach w godzinach otwarcia zgodnych z aktualną ofertą oraz do każdorazowego informowania zarówno beneficjentów, jak i opiekuna projektu o ewentualnych odstępstwach w działaniu i ich przyczynach (np. poprzez umieszczenie informacji z numerem telefonu oraz lokalizacją pozostałych miejsc świadczenia pomocy).

Wskazane działania korygujące zostały wdrożone, a przesłane wyjaśnienia zaakceptowane przez ówczesną Dyрекcję Departamentu Funduszu Sprawiedliwości.

Informuję również, że w 2024 roku działalność Stowarzyszenia Patria et Lex stanowiła przedmiot jednego z postępowań kontrolnych prowadzonych przez Izbę Administracji Skarbowej w Szczecinie. Sprawozdanie z audytu będzie przeanalizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Ad 15

Postanowienia umowne nakładają na Wykonawcę obowiązek poinformowania o świadczonej pomocy właściwe miejscowo sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe, wydziały zamiejscowe Prokuratury Krajowej, prokuratury regionalne, okręgowe, rejonowe oraz wszystkie komendy policji z terenu, na którym realizowane jest zadanie, w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy. Jednocześnie ośrodki odpowiadają za współpracę z sądami okręgowymi i rejonowymi, prokuraturami okręgowymi i rejonowymi oraz powiatowymi komendami policji. Ponadto wielu z Wykonawców podejmuje działania promocyjno-informacyjne w środowisku lokalnym (poprzez m.in. kolportaż ulotek i plakatów oraz materiały prasowe).

Jednocześnie – w zakresie swoich zadań – działania związane z promowaniem organizowanych na nowych zasadach konkursów Funduszu Sprawiedliwości oraz rozpowszechnianiem wiedzy na temat możliwej pomocy, będzie prowadziło Biuro Komunikacji i Promocji Ministerstwa Sprawiedliwości.

Wraz z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 13 listopada 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości (Dz.U. poz. 1715) zaczęły obowiązywać nowe zasady przeprowadzania otwartych konkursów ofert oparte na przejrzystych warunkach. Złożone oferty będą oceniane merytorycznie przez ekspertów zewnętrznych, bez możliwości arbitralnego przyznawania dotacji. Szczegółowe kryteria oceny ofert będą transparentne, a zasadniczym kryterium oceny będzie doświadczenie składającego ofertę. Zmiana przepisów zakłada również zobowiązanie oferentów do wskazania szczegółowego sposobu realizacji zadania, a także wprowadza mechanizm pozwalający na ocenę proponowanych kosztów wskazanych przez oferenta, poprzez zobowiązanie go do przedłożenia dokumentów, które pozwalałyby na ich weryfikację. W myśl nowych przepisów, środki z Funduszu Sprawiedliwości nie będą mogły być przeznaczane na zakup nieruchomości.

Ad 16

W 2025 r. Ministerstwo Sprawiedliwości kontynuuje ścisłą współpracę z szeregiem organów i instytucji, prowadzących działania kontrolno-sprawdzające, w zakresie swoich kompetencji (m.in. Najwyższa Izba Kontroli, Krajowa Administracja Skarbowa, Prokuratura Krajowa, Centralne Biuro Antykorupcyjne). Podmioty te prowadzą działania w sposób niezależny od Ministerstwa Sprawiedliwości. Wyniki prowadzonych kontroli, audytów i postępowań będą brane pod uwagę w kontekście kolejnych decyzji dotyczących funkcjonowania Funduszu Sprawiedliwości.

Ponadto, w toku prowadzonych postępowań administracyjnych, ówczesny Dysponent Funduszu Sprawiedliwości (minister Adam Bodnar) wezwał osiem podmiotów do zwrotu środków nienależnie pobranej dotacji w ramach Funduszu Sprawiedliwości (wezwania

opiewają na łączną kwotę blisko 90 mln złotych). Wystąpienie o zwrot dotacji jest efektem kontroli, która odbyła się w resorcie i służyła weryfikacji prawidłowości wydatkowania środków Funduszu Sprawiedliwości w ubiegłych latach.

Z wyrazami szacunku
Maria Ejchart
Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/